

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 10 grudnia 2020 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Dane osobowe – Rozporządzenie (UE) 2016/679 – Artykuł 23 – Ograniczenie praw osoby, której dane dotyczą – Ważny interes finansowy – Egzekucja roszczeń cywilnoprawnych – Uregulowanie krajowe odsyłające do przepisów prawa Unii – Dane podatkowe dotyczące osoby prawnej – Brak właściwości Trybunału

W sprawie C-620/19

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny, Niemcy) postanowieniem z dnia 4 lipca 2019 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 20 sierpnia 2019 r., w postępowaniu:

Land Nordrhein-Westfalen

przeciwko

D.-H.T., działającemu jako syndyk masy upadłości J & S Service UG,

przy udziale:

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: J.-C. Bonichot, prezes izby, L. Bay Larsen, C. Toader (sprawozdawczyni), M. Safjan i N. Jääskinen, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Bobek,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu Land Nordrhein-Westfalen – M. Kottmann i C. Mensching, Rechtsanwälte,
- w imieniu rządu niemieckiego – J. Möller oraz D.F. Klebs, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu czeskiego – M. Smolek, O. Serdula oraz J. Vlácil, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niemiecki.

- w imieniu rządu polskiego – B. Majczyna, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej – początkowo H. Kranenborg, D. Nardi oraz K. Kaiser, a następnie H. Kranenborg, D. Nardi oraz F. Erlbacher, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 3 września 2020 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 23 ust. 1 lit. e) oraz j) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych) (Dz.U. 2016, L 119, s. 1, zwanego dalej „RODO”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Land Nordrhein-Westfalen a D.-H.T., działającym w charakterze syndyka masy upadłości J & S Service UG, w przedmiocie wniosku o uzyskanie danych podatkowych dotyczących tej spółki.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motywy 2, 4, 14 i 73 RODO stwierdzają:

„(2) Zasady i przepisy dotyczące ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych osobowych nie mogą – niezależnie od obywatelstwa czy miejsca zamieszkania takich osób – naruszać ich podstawowych praw i wolności, w szczególności prawa do ochrony danych osobowych. [...]

[...]

(4) Przetwarzanie danych osobowych należy zorganizować w taki sposób, aby służyło ludzkości. Prawo do ochrony danych osobowych nie jest prawem bezwzględny; należy je postrzegać w kontekście jego funkcji społecznej i wyważyć względem innych praw podstawowych w myśl zasady proporcjonalności. Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych, wolności i zasad uznanych w Karcie praw podstawowych [Unii Europejskiej] – zapisanych w Traktatach – w szczególności prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, domu oraz komunikowania się, ochrony danych osobowych, wolności myśli, sumienia i religii, wolności wypowiedzi i informacji, wolności prowadzenia działalności gospodarczej, prawa do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu oraz różnorodności kulturowej, religijnej i językowej.

[...]

(14) [...] Niniejsze rozporządzenie nie dotyczy przetwarzania danych osobowych dotyczących osób prawnych, w szczególności przedsiębiorstw będących osobami prawnymi, w tym danych o firmie i formie prawnej oraz danych kontaktowych osoby prawnej.

[...]

(73) W prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego można przewidzieć ograniczenia dotyczące określonych zasad oraz prawa do informacji, dostępu do danych osobowych i ich sprostowania lub usuwania, prawa do przenoszenia danych, prawa do sprzeciwu, decyzji opartych na profilowaniu, zawiadamiania osoby, której dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych osobowych oraz określonych powiązanych obowiązków administratorów, o ile jest to niezbędne i proporcjonalne w społeczeństwie demokratycznym, by zapewnić bezpieczeństwo publiczne, w tym ochronę życia ludzkiego – w szczególności w ramach reakcji na klęski żywiołowe lub katastrofy spowodowane przez człowieka – zapobieganie przestępczości, prowadzenie postępowań przygotowawczych, ściganie czynów zabronionych, lub wykonywanie kar, w tym ochronę przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobieganie takim zagrożeniom lub zapobieganie naruszeniom zasad etyki w zawodach regulowanych, ochronę innych ważnych celów leżących w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności ważnego interesu gospodarczego lub finansowego Unii lub państwa członkowskiego, prowadzenie rejestrów publicznych z uwagi na względy ogólnego interesu publicznego, dalsze przetwarzanie zarchiwizowanych danych osobowych w celu dostarczenia konkretnych informacji o postawie politycznej w ramach dawnych systemów państw totalitarnych lub ochronę osoby, której dane dotyczą, lub praw i wolności innych osób, w tym cele w dziedzinie ochrony socjalnej, zdrowia publicznego i cele humanitarne. Ograniczenia te powinny być zgodne z wymogami Karty praw podstawowych oraz Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”.

4 Artykuł 1 tego rozporządzenia, zatytułowany „Przedmiot i cele”, stanowi:

„1. W niniejszym rozporządzeniu ustanowione zostają przepisy o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz przepisy o swobodnym przepływie danych osobowych.

2. Niniejsze rozporządzenie chroni podstawowe prawa i wolności osób fizycznych, w szczególności ich prawo do ochrony danych osobowych.

3. Nie ogranicza się ani nie zakazuje swobodnego przepływu danych osobowych w Unii z powodów odnoszących się do ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych.”.

5 Artykuł 4 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Definicje”, stanowi w pkt 1, że pojęcie danych osobowych należy rozumieć jako oznaczające „informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej ([zwanej dalej] »osob[ą], której dane dotyczą«); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej”.

6 Zgodnie z art. 15 ust. 1 tego samego rozporządzenia, zatytułowanym „Prawo dostępu przysługujące osobie, której dane dotyczą”, osoba taka jest uprawniona do uzyskania od administratora potwierdzenia, czy przetwarzane są dane osobowe jej dotyczące, a jeżeli ma to miejsce, jest uprawniona do uzyskania dostępu do nich oraz informacji wymienionych w tym artykule.

7 Artykuł 23 RODO, zatytułowany „Ograniczenia”, w ust. 1 stanowi:

„Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego, któremu podlegają administrator danych lub podmiot przetwarzający, może aktem prawnym ograniczyć zakres obowiązków i praw przewidzianych w art. 12–22 i w art. 34, a także w art. 5 – o ile jego przepisy odpowiadają prawom i obowiązkom

przewidzianym w art. 12–22 – jeżeli ograniczenie takie nie narusza istoty podstawowych praw i wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym:

[...]

e) innym ważnym celem leżącym w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności ważnemu interesowi gospodarczemu lub finansowemu Unii lub państwa członkowskiego, w tym kwestiom pieniężnym, budżetowym i podatkowym, zdrowiu publicznemu i zabezpieczeniu społecznemu;

[...]

j) egzekucji roszczeń cywilnoprawnych”.

Prawo niemieckie

Ordynacja podatkowa

8 Abgabenordnung (ordynacja podatkowa, BGBl. I 2002, s. 3866), w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym (zwana dalej „ordynacją podatkową”), stanowi w § 2a, zatytułowanym „Zakres stosowania przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych”:

„[...]

3. Przepisy niniejszej ustawy oraz przepisy ustaw podatkowych dotyczące przetwarzania danych osobowych nie znajdują zastosowania w zakresie, w jakim obowiązuje – bezpośrednio lub zgodnie z ust. 5 [niniejszego paragrafu] – prawo Unii Europejskiej, a w szczególności [RODO].

[...]

5. O ile nic innego nie wynika z przepisów, przepisy [RODO], przepisy niniejszej ustawy oraz przepisy ustaw podatkowych dotyczące przetwarzania danych osobowych osób fizycznych stosuje się odpowiednio do informacji dotyczących zidentyfikowanych lub możliwych do zidentyfikowania

1) zmarłych osób fizycznych lub

2) osób prawnych, stowarzyszeń lub mas majątkowych, niezależnie od tego, czy mają one zdolność prawną”.

9 Paragraf 32b ordynacji podatkowej, zatytułowany „Obowiązek informacyjny organu podatkowego w przypadku, gdy dane osobowe nie zostały pozyskane od osoby, której dotyczą”, stanowi:

„1. Oprócz wyjątków wymienionych w art. 14 ust. 5 [RODO] i w § 31c ust. 2 [niniejszej ustawy] obowiązek informacyjny organów podatkowych wobec osoby, której dane dotyczą, o którym mowa w art. 14 ust. 1, 2 i 4 [RODO], nie istnieje, gdy

1) udzielenie informacji

a) zagroziłoby prawidłowemu wykonywaniu zadań wchodzących w zakres kompetencji organów podatkowych lub innych podmiotów publicznych w rozumieniu art. 23 ust. 1 lit. d)–h) [RODO] lub

[...]

i w związku z tym interes osoby, której dane dotyczą, w otrzymaniu informacji należy uznać za podrzędny. Paragraf 32a ust. 2 [niniejszej ustawy] stosuje się odpowiednio.

[...]”.

- 10 Zgodnie z § 32c ordynacji podatkowej, zatytułowanym „Prawo dostępu przysługujące osobie, której dane dotyczą”:

„1. Osoba, której dane dotyczą, nie może powoływać się na prawo dostępu do informacji przysługujące jej na podstawie art. 15 [RODO] w stosunku do organu podatkowego, jeżeli

- 1) § 32b ust. 1 lub 2 [niniejszej ustawy] wyłącza obowiązek informowania osoby, której dane dotyczą,
- 2) udzielenie informacji mogłoby zaszkodzić organowi podatkowemu w dochodzeniu, wykonywaniu lub obronie roszczeń cywilnoprawnych lub w obronie przed roszczeniami cywilnoprawnymi dochodzonymi wobec tego podmiotu w rozumieniu art. 23 ust. 1 lit. j) [RODO]; cywilnoprawne obowiązki organu podatkowego w zakresie udzielania informacji pozostają nienaruszone,

[...]”.

- 11 Paragraf 32e ordynacji podatkowej, zatytułowany „Stosunek do innych praw do dostępu i do informacji”, stanowi:

„Jeżeli osoba, której dane dotyczą, lub osoba trzecia ma – na mocy [Gesetz zur Regelung des Zugangs zu Informationen des Bundes (ustawy w sprawie dostępu do informacji państwa federalnego)] z dnia 5 września 2005 r. (BGBl. 2005 I, s. 2722), w brzmieniu mającym zastosowanie, lub na mocy właściwych ustaw krajów związkowych, wobec organów podatkowych prawo dostępu do informacji, przepisy art. 12–15 [RODO] i § 32a–32d [niniejszej ustawy] stosuje się odpowiednio. Dalsze żądania udzielenia informacji dotyczących danych podatkowych są w tym względzie wykluczone. Paragraf 30 ust. 4 pkt 2 [niniejszej ustawy] nie ma w tym względzie zastosowania”.

Prawo upadłościowe

- 12 Zgodnie z § 129 ust. 1 Insolvenzordnung (ustawy o prawie upadłościowym) z dnia 5 października 1994 r. (BGBl. 1994 I, s. 2866), w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym:

„»Insolvenzverwalter« [osoba prowadząca postępowanie upadłościowe] może na warunkach określonych w §§ 130–146 zaskarżyć czynności prawne dokonane przed wszczęciem postępowania upadłościowego, które wyrządzają szkodę wierzycielom”.

Ustawa o swobodzie informacji

- 13 Gesetz über die Freiheit des Zugangs zu Informationen für das Land Nordrhein-Westfalen (ustawa o swobodnym dostępie do informacji dla kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia) z dnia 27 listopada 2001 r., w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym (zwana dalej „ustawą o swobodzie informacji”), przewiduje w § 2, zatytułowanym „Zakres stosowania”:

„1) Niniejszą ustawę stosuje się do działalności administracyjnej organów publicznych.[...]. Dla celów niniejszej ustawy organem publicznym jest każdy podmiot wykonujący zadania administracji publicznej.

[...]”.

14 Zgodnie z § 4 ustawy o swobodzie informacji, zatytułowanym „Prawo do informacji”:

„1) Każda osoba fizyczna może, zgodnie z niniejszą ustawą, powoływać się wobec podmiotów, o których mowa w art. 2, na prawo dostępu do urzędowych informacji będących w posiadaniu tego podmiotu.

2) Ewentualne szczególne przepisy prawne dotyczące dostępu do informacji administracyjnych, dostarczania informacji lub udzielenia dostępu do akt mają pierwszeństwo przed przepisami niniejszej ustawy. Obowiązek zachowania tajemnicy nie ma zastosowania w ramach niniejszej ustawy”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

15 D.-H.T., działający jako syndyk masy upadłości J & S Service, spółki prawa niemieckiego, wniósł do organu podatkowego, na podstawie § 4 ust. 1 ustawy o swobodzie informacji, o przekazanie danych podatkowych dotyczących tej spółki, w celu zbadania możliwości wystąpienia z powództwem o stwierdzenie bezskuteczności czynności prawnej w ramach postępowania upadłościowego.

16 Dane te dotyczyły środków egzekucyjnych, których zastosowanie groziło J & S Service, środków już zastosowanych, otrzymanych płatności, a także daty, w której urząd podatkowy dowiedział się o niewypłacalności tej spółki. D.-H.T. wniósł również o przekazanie wyciągów z zapisów na kontach prowadzonych przez urząd podatkowy dla wszystkich rodzajów podatków za okresy rozliczeniowe od marca 2014 r. do czerwca 2015 r.

17 Ponieważ organ podatkowy oddalił ten wniosek, D.-H.T. wniósł sprawę do właściwego Verwaltungsgericht (sądu administracyjnego, Niemcy), który zasadniczo uwzględnił jego skargę.

18 Właściwy Oberverwaltungsgericht (wyższy sąd administracyjny, Niemcy) oddalił apelację wniesioną przez Land Nordrhein-Westfalen od wyroku wydanego w pierwszej instancji. Sąd ten uznał w szczególności, że prawo dostępu do informacji, wykonywane na podstawie ustawy o swobodzie informacji, nie zostało wyłączone przez przepisy szczególne w dziedzinie podatków i że nie napotyka ono żadnej podstawy wyłączenia.

19 Zdaniem wspomnianego sądu, ponieważ w ramach postępowania upadłościowego uprawnienie do dysponowania informacjami podatkowymi przeszło na syndyka masy upadłości, przejście to obejmowało również tajemnice handlowe i informacje podatkowe w zakresie niezbędnym do prawidłowego zarządzania majątkiem niewypłacalnego dłużnika. W związku z tym, mimo że żądane informacje były objęte tajemnicą podatkową, D.-H.T. miał prawo, jako syndyk masy upadłości, zażądać od J & S Service wszelkich informacji mających związek z postępowaniem upadłościowym. Obowiązek współpracy niewypłacalnego dłużnika obejmował również obowiązek zwolnienia organów podatkowych z tajemnicy podatkowej.

20 Land Nordrhein-Westfalen wniósł rewizję od orzeczenia Oberverwaltungsgericht (wyższego sądu administracyjnego) do Bundesverwaltungsgericht (federalnego sądu administracyjnego, Niemcy).

21 Na wstępie sąd ten zauważa, że w niniejszym przypadku RODO nie ma bezpośredniego zastosowania, ponieważ sprawa w postępowaniu głównym nie dotyczy danych osobowych odnoszących się do osoby fizycznej w rozumieniu art. 1 ust. 1 i art. 4 pkt 1 tego rozporządzenia ani prawa dostępu przyznanego osobie, której dane dotyczą, w rozumieniu art. 15 wspomnianego rozporządzenia. Zdaniem sądu odsyłającego prawo dostępu przewidziane w tym ostatnim artykule jest prawem związanym z osobą, której dotyczy przetwarzanie danych osobowych, nienależącym do masy upadłości, a zatem nieobjętym przejściem uprawnień zarządczych i regulacyjnych na syndyka masy upadłości.

- 22 Niemniej jednak sąd ów przypomina, że w celu zapewnienia jednolitej wykładni prawa Unii Trybunał uznał się już za właściwy do orzekania w przedmiocie wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczących przepisów tego prawa w sytuacjach o charakterze wyłącznie wewnętrznym, w których zgodnie z prawem krajowym przepisy stosuje się bezpośrednio i bezwarunkowo.
- 23 Przesłanka ta jest spełniona w niniejszym przypadku, ponieważ § 2a ust. 5 ordynacji podatkowej odsyła w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych osób prawnych do przepisów RODO.
- 24 W tym kontekście w pytaniu pierwszym sąd odsyłający zastanawia się w istocie nad możliwością ograniczenia przez organy podatkowe dostępu do danych podatkowych zobowiązanego do zapłaty podatku na podstawie art. 23 ust. 1 lit. j) RODO, do którego wyraźnie odsyła § 32c ust. 1 pkt 2 ordynacji podatkowej.
- 25 Przy założeniu, że organ podatkowy może powołać się na art. 23 ust. 1 lit. j) RODO, sąd odsyłający chciałby ustalić, czy zawarte w tym przepisie pojęcie „egzekucji roszczeń cywilnoprawnych” obejmuje również ochronę przed roszczeniami wynikającymi z prawa cywilnego.
- 26 W tym względzie sąd odsyłający podnosi, że w prawie krajowym § 32c ust. 1 pkt 2 ordynacji podatkowej wyraźnie obejmuje ochronę roszczeń wynikających z prawa cywilnego w celu ograniczenia prawa dostępu przysługującego osobie, której dane dotyczą. Przepis ten ma na celu zapewnienie, aby organy podatkowe nie były traktowane inaczej niż inni wierzyciele lub dłużnicy. Obowiązki informacyjne, które na nich ciążyą, powinny zatem być regulowane wyłącznie przez prawo cywilne i podlegać warunkowi, że prawo do stwierdzenia bezskuteczności czynności prawnej zostanie uznane co do istoty, a do ustalenia pozostanie jedynie charakter i zakres tego prawa.
- 27 Wreszcie, sąd odsyłający zastanawia się, czy przepis krajowy wprowadzający ograniczenie prawa dostępu przyznanego w art. 15 RODO, aby sprzeciwić się powództwom o stwierdzenie bezskuteczności czynności prawnej, które mogą zostać wniesione w ramach postępowania upadłościowego przeciwko administracji podatkowej, znajduje oparcie w art. 23 ust. 1 lit. e) tego rozporządzenia.
- 28 W tym względzie sąd ów podnosi, że celem § 32c ust. 1 pkt 2 ordynacji podatkowej jest traktowanie organów podatkowych w taki sam sposób jak innych wierzycieli i dłużników, gdy chodzi o wiarygodności cywilne, a także wspieranie prawidłowego i zgodnego z prawem opodatkowania, w konsekwencji zaś zachowania wpływów podatkowych. Cele te mogą stanowić ważne cele leżące w ogólnym interesie publicznym w dziedzinie budżetowej i podatkowej w rozumieniu art. 23 ust. 1 lit. e) RODO.
- 29 Niemniej zdaniem wspomnianego sądu w § 32c ust. 1 pkt 2 ordynacji podatkowej ustawodawca krajowy skorzystał raczej z ograniczenia zawartego w art. 23 ust. 1 lit. j) RODO. Dane podatkowe, o które wnioskowano, mają bowiem znaczenie nie dla samych wiarygodności podatkowych, lecz dla transakcji płatniczych stanowiących przedmiot zainteresowania prawa upadłościowego jako czynności, które w stosownym wypadku mogą zostać uznane za bezskuteczne na podstawie prawa upadłościowego z dnia 5 października 1994 r., w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym.
- 30 W tych okolicznościach Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy art. 23 ust. 1 lit. j) [RODO] służy również ochronie interesów organów podatkowych?
- 2) Jeśli tak, to czy sformułowanie »egzekucja roszczeń cywilnoprawnych« obejmuje również obronę organu podatkowego przed roszczeniami cywilnoprawnymi i czy takie roszczenia musiały być już dochodzone na drodze prawnej?

- 3) Czy przepis art. 23 ust. 1 lit. e) [RODO] pozwala na ograniczenie prawa dostępu do informacji przysługującego na podstawie art. 15 tego rozporządzenia w celu odparcia cywilnoprawnych roszczeń skierowanych przeciwko organowi podatkowemu, a dotyczących bezskuteczności czynności wobec masy upadłościowej, tak by chronić w ten sposób ważny interes finansowy państwa członkowskiego w zakresie opodatkowania?”.

W przedmiocie właściwości Trybunału

- 31 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, w ramach współpracy pomiędzy Trybunałem a sądami krajowymi ustanowionej na mocy art. 267 TFUE, jedynie do sądu krajowego, przed którym zawisł spór i na którym spoczywa odpowiedzialność za przyszły wyrok, należy, przy uwzględnieniu okoliczności konkretnej sprawy, zarówno ocena, czy dla wydania wyroku jest niezbędne uzyskanie orzeczenia prejudycjalnego, jak również ocena znaczenia pytań, z którymi zwraca się do Trybunału. W związku z tym, jeśli postawione pytania dotyczą wykładni prawa Unii, Trybunał jest co do zasady zobowiązany do wydania orzeczenia (wyroki: z dnia 18 października 1990 r., Dzodzi, C-297/88 i C-197/89, EU:C:1990:360, pkt 34, 35; a także z dnia 14 lutego 2019 r., Milivojević, C-630/17, EU:C:2019:123, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 32 Jednak, również zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, do Trybunału należy ocena sytuacji, w jakiej sąd krajowy kieruje do niego wnioski, w celu zweryfikowania swojej własnej właściwości (wyrok z dnia 16 czerwca 2016 r., Rodríguez Sánchez, C-351/14, EU:C:2016:447, pkt 55 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 33 W tym względzie należy przypomnieć, że Trybunał wielokrotnie uznał swoją właściwość do orzekania w przedmiocie wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczących przepisów prawa Unii w sytuacjach, w których okoliczności sporne w postępowaniu przed sądem krajowym sytuowały się poza zakresem stosowania prawa Unii i podlegały w konsekwencji wyłącznie kompetencji państw członkowskich, lecz w których te przepisy prawa Unii znalazły zastosowanie do sprawy za pośrednictwem prawa krajowego, ze względu na zawarte w prawie krajowym odesłanie do ich treści (wyrok z dnia 12 lipca 2012 r., SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, pkt 86 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 34 Taka właściwość jest uzasadniona oczywistym interesem, jaki dla porządku prawnego Unii istnieje w tym, by celem uniknięcia przyszłych rozbieżności w wykładni przepisy lub pojęcia przejęte z prawa Unii były interpretowane w sposób jednolity [zob. podobnie wyroki: z dnia 18 października 1990 r., Dzodzi, C-297/88 i C-197/89, EU:C:1990:360, pkt 37; a także z dnia 12 grudnia 2019 r., G.S. i V.G. (Zagrożenie dla porządku publicznego), C-381/18 i C-382/18, EU:C:2019:1072, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 35 Właściwość Trybunału jest jednak ograniczona do badania wyłącznie przepisów prawa Unii. W odpowiedzi udzielonej sądowi krajowemu Trybunał nie może wziąć pod uwagę ogólnej systematyki przepisów prawa krajowego, które – odnosząc się do prawa Unii – określają jednocześnie zakres tego odniesienia. Uwzględnienie ograniczeń, jakie ustawodawca krajowy mógł nałożyć na stosowanie prawa Unii do sytuacji czysto krajowych, do których ma ono zastosowanie wyłącznie za pośrednictwem prawa krajowego, należy do prawa krajowego, a w konsekwencji do wyłącznej właściwości sądów państwa członkowskiego (zob. podobnie wyrok z dnia 18 października 1990 r., Dzodzi, C-297/88 i C-197/89, EU:C:1990:360, pkt 42).
- 36 W niniejszej sprawie z informacji przekazanych przez sąd odsyłający wynika, że zgodnie z odesłaniem zawartym w § 2a ust. 5 pkt 2 ordynacji podatkowej przepisy RODO dotyczące przetwarzania danych osobowych osób fizycznych stosuje się odpowiednio do osób prawnych.

- 37 W szczególności § 32b ordynacji podatkowej przewiduje, że organ podatkowy nie jest zobowiązany do udzielania informacji, w przypadku gdy dane osobowe nie zostały zebrane od osoby, której dotyczą, jeżeli informacje te mogą zagrozić prawidłowemu wykonywaniu zadań wchodzących w zakres jego kompetencji lub kompetencji innych podmiotów publicznych w rozumieniu art. 23 ust. 1 lit. d)–h) RODO.
- 38 Zgodnie z § 32c ust. 1 pkt 2 ordynacji podatkowej osoba, której dane dotyczą, nie może powołać się na prawo dostępu do informacji przysługujące jej na podstawie art. 15 RODO w stosunku do organu podatkowego, jeżeli udzielenie żądanej informacji mogłoby zaszkodzić temu organowi w dochodzeniu, wykonywaniu lub obronie roszczeń cywilnoprawnych lub w obronie przed roszczeniami cywilnoprawnymi dochodzonymi wobec tego podmiotu w rozumieniu art. 23 ust. 1 lit. j) RODO.
- 39 Z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że rozpatrywane w postępowaniu głównym przepisy ordynacji podatkowej odsyłają do art. 23 RODO w celu uregulowania obowiązku informacyjnego organów podatkowych oraz prawa dostępu osoby, której dane dotyczą, wobec tych organów, w celu zaradzenia niekorzystnej sytuacji, w jakiej znajdowałby się ten organ w stosunku do wierzycieli prawa prywatnego w ramach postępowań upadłościowych, a tym samym przyczynienia się do zachowania wpływów podatkowych.
- 40 W sporze w postępowaniu głównym osobą, której dotyczą żądane informacje, jest osoba prawna, a mianowicie spółka w stanie upadłości.
- 41 Tymczasem, jak wynika z art. 1 ust. 1 RODO, rozporządzenie to ustanawia przepisy dotyczące ochrony danych osobowych osób fizycznych i nie obejmuje danych dotyczących osób prawnych.
- 42 Artykuł 23 tego rozporządzenia, o którego wykładnię wnosi sąd odsyłający, reguluje sytuacje, w których prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego, któremu podlega administrator danych lub podmiot przetwarzający, mogą ograniczyć zakres praw przyznanych osobom, których dane dotyczą, zdefiniowanych jako zidentyfikowane lub możliwe do zidentyfikowania osoby fizyczne, oraz odpowiadające im obowiązki nałożone na administratora danych.
- 43 W niniejszej sprawie pytania prejudycjalne dotyczą wykładni art. 23 ust. 1 RODO w sytuacji, w której przepisy te znalazły zastosowanie do osób prawnych w celu uregulowania obowiązków informacyjnych ciężących na organach publicznych na mocy ustawy o swobodzie informacji.
- 44 Jednakże przepisy ordynacji podatkowej rozpatrywane w postępowaniu głównym nie ograniczają się do stosowania przepisów RODO poza zakresem stosowania tego rozporządzenia, lecz zmieniają ich przedmiot i zakres.
- 45 O ile bowiem prawdą jest, że przepisy ordynacji podatkowej rozpatrywane w postępowaniu głównym wynikają z niemal dosłownego powtórzenia niektórych przepisów RODO, o tyle cel i kontekst, w jakim RODO zostało przyjęte, różnią się istotnie od celu i kontekstu ustawodawstwa krajowego rozpatrywanego w postępowaniu głównym, ponieważ rozporządzenie to zmierza w szczególności do zagwarantowania poszanowania praw podstawowych przyznanych osobom fizycznym, a jednocześnie do wyważenia tych praw z koniecznością ochrony innych uzasadnionych interesów w społeczeństwie demokratycznym.
- 46 W tym względzie należy wskazać w pierwszej kolejności, że pojęcie informacji dotyczących osób prawnych jest całkiem odrębne od pojęcia danych osobowych osób fizycznych zdefiniowanego w prawie Unii. Prawo każdej osoby fizycznej do ochrony danych osobowych, które jej dotyczą, jest jednym z praw podstawowych określonym w art. 8 ust. 1 karty praw podstawowych. W związku z tym ograniczenia tego prawa powinny być przewidziane ustawą, nie naruszać istoty podstawowych praw

i wolności oraz być w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, jak przypomniano w art. 23 ust. 1 RODO. Natomiast informacje dotyczące osób prawnych nie korzystają z porównywalnej ochrony w prawie Unii.

- 47 Tak więc prawo niemieckie odnosi się w rzeczywistości nie do ochrony danych osobowych osób fizycznych, uregulowanej w prawie Unii przez RODO, lecz do właściwego prawu krajowemu pojęcia ochrony danych osobowych osób prawnych. W tych okolicznościach pytania prejudycjalne dotyczą w rzeczywistości nie wykładni przepisu prawa Unii, mającego zastosowanie za pośrednictwem przepisu prawa krajowego poza swoim zakresem stosowania, lecz pojęcia prawa krajowego niemającego odpowiednika w prawie Unii.
- 48 W drugiej kolejności, jak zauważył w istocie rzecznik generalny w pkt 86 i 88 opinii, art. 23 ust. 1 RODO ma na celu zapewnienie właściwej równowagi między poszanowaniem praw podstawowych osób fizycznych, na które przetwarzanie danych wywiera wpływ, a potrzebą zabezpieczenia innych uzasadnionych interesów w społeczeństwie demokratycznym. Wykładnia przewidzianych w nim ograniczeń wymaga zatem wyważenia praw podstawowych przyznanych osobom fizycznym i interesów, do których ochrony przyczyniają się te ograniczenia.
- 49 W konsekwencji art. 23 RODO nie można interpretować w oderwaniu od okoliczności, że jego celem jest konkretnie zapewnienie praw podstawowych osób fizycznych.
- 50 Wykładni przepisów tego rozporządzenia nie można zatem dokonywać w ten sam sposób w odniesieniu do osób fizycznych i do osób prawnych, których prawo do ochrony danych nie zostało określone w RODO. Nie można zatem uznać, wbrew temu, co twierdzi sąd odsyłający, że w niniejszej sprawie istnieje oczywisty interes w tym, aby Trybunał dokonał wykładni tych przepisów w celu zapewnienia ich jednolitej wykładni.
- 51 W tych okolicznościach nie można uznać, że przepisy prawa Unii podlegające wykładni Trybunału znalazły, jako takie, zastosowanie za pośrednictwem prawa krajowego, choćby poza zakresem stosowania tego rozporządzenia (zob. analogicznie wyrok z dnia 28 marca 1995 r., Kleinwort Benson, C-346/93, EU:C:1995:85, pkt 19).
- 52 Biorąc pod uwagę całość powyższych rozważań, należy stwierdzić, że Trybunał nie jest właściwy do udzielenia odpowiedzi na pytania przedstawione przez Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny).

W przedmiocie kosztów

- 53 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Trybunał nie jest właściwy do udzielenia odpowiedzi na pytania zadane przez Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny, Niemcy) w postanowieniu z dnia 4 lipca 2019 r.

Podpisy